// Metaalunievoorwaarden //

© Koninklijke Metaalunie

Algemene voorwaarden uitgegeven door Koninklijke Metaalunie (ondernemersorganisatie voor het midden- en kleinbedrijf in de metaal) aangeduid als **Metaalunievoorwaarden,** gedeponeerd ter griffie van de rechtbank te Rotterdam op 1 januari 2014. Uitgave van Koninklijke Metaalunie, Postbus 2600 – NL - 3430 GA Nieuwegein

// Artikel 1 // Toepasselijkheid //

1/1 Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbiedingen die een lid van Koninklijke Metaalunie doet, op alle overeen-komsten die hij sluit en op alle overeenkomsten die hiervan het gevolg kunnen zijn, een en ander voor zover het Metaal-unielid aanbieder dan wel leverancier is.

1/2 Het Metaalunielid dat deze voorwaarden gebruikt wordt aan-geduid als opdrachtnemer. De wederpartij wordt aangeduid als opdrachtgever.

1/3 Bij strijdigheid tussen de inhoud van de tussen opdrachtgever en opdrachtnemer gesloten overeenkomst en deze voor-waarden, gaan de bepalingen uit de overeenkomst voor.

1/4 Deze voorwaarden mogen uitsluitend worden gebruikt door Metaalunieleden.

// Artikel 2 // Aanbiedingen //

2/1 Alle aanbiedingen zijn vrijblijvend.

2/2 Als opdrachtgever aan opdrachtnemer gegevens, tekeningen en dergelijke verstrekt, mag opdrachtnemer uitgaan van de juistheid en volledigheid hiervan en zal hij zijn aanbieding hierop baseren.

2/3 De in de aanbieding genoemde prijzen zijn gebaseerd op levering af fabriek, “ex works”, vestigingsplaats opdrachtne-mer, conform Incoterms 2010. De prijzen zijn exclusief om-zetbelasting en verpakking.

2/4 Als opdrachtgever de aanbieding van opdrachtnemer niet aanvaardt, heeft opdrachtnemer het recht alle kosten die hij heeft gemaakt om zijn aanbieding te doen bij opdrachtgever in rekening te brengen.

// Artikel 3 // Rechten van intellectuele eigendom //

3/1 Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, behoudt op-drachtnemer de auteursrechten en alle rechten van industri-ele eigendom op de door hem gedane aanbiedingen, ver-strekte ontwerpen, afbeeldingen, tekeningen, (proef)modellen, programmatuur en dergelijke.

3/2 De rechten op de in lid 1 van dit artikel genoemde gegevens blijven eigendom van opdrachtnemer onge-acht of aan op-drachtgever voor de vervaardiging ervan kosten in rekening zijn gebracht. Deze gegevens mogen zonder voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van opdrachtnemer niet worden ge-kopieerd, gebruikt of aan derden getoond. Opdrachtgever is aan opdrachtnemer per overtreding van deze bepaling een direct opeisbare boete verschuldigd van €25 000,-. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.

3/3 Opdrachtgever moet de aan hem verstrekte gegevens als bedoeld in lid 1 van dit artikel op eerste verzoek binnen een door opdrachtnemer gestelde termijn retourneren. Bij over-treding van deze bepaling is opdrachtgever aan opdrachtne-mer een direct opeisbare boete verschuldigd van €1 000,- per dag. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.

// Artikel 4 // Adviezen en verstrekte informatie //

4/1 Opdrachtgever kan geen rechten ontlenen aan adviezen en informatie die hij van opdrachtnemer krijgt als deze geen be-trekking hebben op de opdracht.

4/2 Als opdrachtgever aan opdrachtnemer gegevens, tekeningen en dergelijke verstrekt, mag opdrachtnemer bij de uitvoering van de overeenkomst uitgaan van de juistheid en volledig-heid hiervan.

4/3 Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor elke aanspraak van derden met betrekking tot het gebruik van door of na-mens opdrachtgever verstrekte adviezen, tekeningen, bere-keningen, ontwerpen, materialen, monsters, modellen en dergelijke.

// Artikel 5 // Levertijd // uitvoeringsperiode //

5/1 De levertijd en/of uitvoeringsperiode worden door opdracht-nemer bij benadering vastgesteld.

5/2 Bij de vaststelling van de levertijd en/of uitvoeringsperiode gaat opdrachtnemer ervan uit dat hij de opdracht kan uitvoe-ren onder de omstandigheden die hem op dat moment be-kend zijn.

5/3 De levertijd en/of uitvoeringsperiode gaan pas in wanneer over alle commerciële en technische details overeenstem-ming is bereikt, alle noodzakelijke gegevens, definitieve en goedgekeurde tekeningen en dergelijke in het bezit zijn van opdrachtnemer, de overeengekomen (termijn) betaling is ont-vangen én aan de noodzakelijke voorwaarden voor de uit-voering van de opdracht is voldaan.

5/4 a/ Als er sprake is van andere omstandigheden dan op-drachtnemer bekend waren toen hij de levertijd en/of uit-voeringsperiode vaststelde, kan hij de levertijd en/of uit-voeringsperiode verlengen met de tijd die hij nodig heeft om de opdracht onder deze omstandigheden uit te voeren. Als de werkzaamheden niet in de planning van opdracht-nemer kunnen worden ingepast, zullen deze worden uit-gevoerd zodra zijn planning dit toelaat.
b/ Als er sprake is van meerwerk worden de levertijd en/of uitvoeringsperiode verlengd met de tijd die opdrachtnemer nodig heeft om de materialen en onderdelen daarvoor te (laten) leveren en om het meerwerk te verrichten. Als het meerwerk niet in de planning van opdrachtnemer kan worden ingepast, zullen de werkzaamheden worden uit-gevoerd zodra zijn planning dit toelaat.
c/ Als er sprake is van opschorting van verplichtingen door opdrachtnemer worden de levertijd en/of uitvoeringsperio-de verlengd met de duur van de opschorting. Als voortzet-ting van de werkzaamheden niet in de planning van op-drachtnemer kan worden ingepast, zullen de werkzaam-heden worden uitgevoerd zodra zijn planning dit toelaat.
d/ Als er sprake is van onwerkbaar weer worden de levertijd en/of uitvoeringsperiode verlengd met de daardoor ontsta-ne vertraging.

5/5 Opdrachtgever is gehouden alle kosten die opdrachtnemer maakt als gevolg van een vertraging in de levertijd en/of uit-voeringsperiode zoals vermeld in lid 4 van dit artikel te vol-doen.

5/6 Overschrijding van de levertijd en/of uitvoeringsperiode geeft in geen geval recht op schadevergoeding of ontbinding.

// Artikel 6 // Risico-overgang //

6/1 Levering vindt plaats af fabriek, “ex works”, vestigingsplaats opdrachtnemer, conform Incoterms 2010. Het risico van de zaak gaat over op het moment dat opdrachtnemer deze ter beschikking stelt aan opdrachtgever.

6/2 Ongeacht het bepaalde in lid 1 van dit artikel kunnen op-drachtgever en opdrachtnemer overeenkomen dat opdracht-nemer voor het transport zorgt. Het risico van opslag, laden, transport en lossen rust in dat geval op opdrachtgever. Op-drachtgever kan zich tegen deze risico’s verzekeren.

6/3 Als sprake is van inruil en opdrachtgever in afwachting van aflevering van de nieuwe zaak de in te ruilen zaak onder zich houdt, blijft het risico van de in te ruilen zaak bij opdrachtge-ver tot het moment dat hij deze in het bezit heeft gesteld van opdrachtnemer. Als opdrachtgever de in te ruilen zaak niet kan leveren in de staat waarin deze verkeerde toen de over-eenkomst werd gesloten, kan opdrachtnemer de overeen-komst ontbinden.

// Artikel 7 // Prijswijziging //

7/1 Opdrachtnemer mag een stijging van kostprijsbepalende fac-toren die is opgetreden na het sluiten van de overeenkomst aan opdrachtgever doorberekenen.

7/2 Opdrachtgever is gehouden de prijsstijging zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel naar keuze van opdrachtnemer op een van de onderstaande momenten te voldoen:
a/ als de prijsstijging zich voordoet;
b/ tegelijk met betaling van de hoofdsom;
c/ bij de eerstvolgende overeengekomen betalingstermijn.

// Artikel 8 // Overmacht //

8/1 Opdrachtnemer heeft het recht de nakoming van zijn ver-plichtingen op te schorten als hij door overmacht tijdelijk is verhinderd zijn contractuele verplichtingen jegens opdracht-gever na te komen.

8/2 Onder overmacht wordt onder meer verstaan de omstandig-heid dat leveranciers, onderaannemers van opdrachtnemer of door opdrachtnemer ingeschakelde transporteurs niet of niet tijdig voldoen aan hun verplichtingen, het weer, aardbe-vingen, brand, stroomstoring, verlies, diefstal of verloren gaan van gereedschappen of materialen, wegblokkades, sta-kingen of werkonderbrekingen en import- of handelsbeper-kingen.

8/3 Opdrachtnemer is niet meer bevoegd tot opschorting als de tijdelijke onmogelijkheid tot nakoming meer dan zes maan-den heeft geduurd. Opdrachtgever en opdrachtnemer kunnen de overeenkomst na afloop van deze termijn met onmiddellij-ke ingang beëindigen, maar uitsluitend voor dat deel van de verplichtingen dat nog niet is nagekomen.

8/4 Indien er sprake is van overmacht en nakoming blijvend on-mogelijk is of wordt, zijn beide partijen gerechtigd om de overeenkomst met onmiddellijke ingang te beëindigen voor dat deel van de verplichtingen dat nog niet is nagekomen.

8/5 Partijen hebben geen recht op vergoeding van de als gevolg van de opschorting of de beëindiging in de zin van dit artikel geleden of te lijden schade.

// Artikel 9 // Omvang van het werk //

9/1 Opdrachtgever moet ervoor zorgen dat alle vergunningen, ontheffingen en andere beschikkingen die noodzakelijk zijn om het werk uit te voeren tijdig zijn verkregen. Opdrachtgever is verplicht op eerste verzoek van opdrachtnemer een af-schrift van de hiervoor genoemde bescheiden aan hem toe te zenden.

9/2 In de prijs van het werk zijn niet begrepen:
a/ de kosten voor grond-, hei-, hak-, breek-, funderings-, metsel-, timmer-, stukadoors-, schilder-, behangers-, her-stelwerk of ander bouwkundig werk;
b/ de kosten voor aansluiting van gas, water, elektriciteit of andere infrastructurele voorzieningen;
c/ de kosten ter voorkoming of beperking van schade aan op of bij het werk aanwezige zaken;
d/ de kosten voor afvoer van materialen, bouwstoffen of af-val;
e/ reis- en verblijfkosten.

// Artikel 10 // Wijzigingen in het werk //

10/1 Wijzigingen in het werk resulteren in ieder geval in meer- of minderwerk als:
a/ er sprake is van een wijziging in het ontwerp, de specifica-ties of het bestek;
b/ de door opdrachtgever verstrekte informatie niet overeen-stemt met de werkelijkheid;
c/ geschatte hoeveelheden meer dan 10 % afwijken.

10/2 Meerwerk wordt berekend op basis van de prijsbepalende factoren die gelden op het moment dat het meerwerk wordt verricht. Minderwerk wordt verrekend op basis van de prijs-bepalende factoren die golden op het moment van het sluiten van de overeenkomst.

10/3 Opdrachtgever is gehouden de prijs van het meerwerk zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel naar keuze van opdrachtnemer op een van de onderstaande momenten te voldoen:
a/ als het meerwerk zich voordoet;
b/ tegelijk met betaling van de hoofdsom;
c/ bij de eerstvolgende overeengekomen betalingstermijn.

10/4 As de som van het minderwerk dat van het meerwerk over-treft, mag opdrachtnemer bij de eindafrekening 10 % van het verschil bij opdrachtgever in rekening brengen. Deze bepa-ling geldt niet voor minderwerk dat het gevolg is van een ver-zoek van opdrachtnemer.

// Artikel 11 // Uitvoering van het werk //

11/1 Opdrachtgever zorgt ervoor dat opdrachtnemer zijn werk-zaamheden ongestoord en op het overeengekomen tijdstip kan verrichten en dat hij bij de uitvoering van zijn werkzaam-heden de beschikking krijgt over de benodigde voorzienin-gen, zoals:
a/ gas, water en elektriciteit;
b/ verwarming;
c/ afsluitbare droge opslagruimte;
d/ op grond van de Arbowet en -regelgeving voorgeschreven voorzieningen.

11/2 Opdrachtgever draagt het risico en is aansprakelijk voor schade in verband met verlies, diefstal, verbranding en be-schadiging van zaken van opdrachtnemer, opdrachtgever en derden, zoals gereedschappen, voor het werk bestemde ma-terialen of bij het werk gebruikt materieel, die zich bevinden op de plaats waar de werkzaamheden worden verricht of op een andere overeengekomen plaats.

11/3 Opdrachtgever is gehouden zich adequaat te verzekeren tegen de risico’s genoemd in lid 2 van dit artikel. Opdracht-gever dient daarnaast te zorgen voor verzekering van het werkrisico van te gebruiken materieel. Opdrachtgever dient opdrachtnemer op eerste verzoek een kopie van de betref-fende verzekering(en) en een bewijs van betaling van de premie te sturen. Als er sprake is van schade is opdrachtge-ver verplicht dit onverwijld bij zijn verzekeraar te melden ter verdere behandeling en afwikkeling.

11/4 Als opdrachtgever zijn verplichtingen zoals omschreven in de vorige leden van dit artikel niet nakomt en daardoor vertra-ging in de uitvoering van de werkzaamheden ontstaat, zullen de werkzaamheden worden uitgevoerd zodra opdrachtgever alsnog aan al zijn verplichtingen voldoet en de planning van opdrachtnemer dit toelaat. Opdrachtgever is aansprakelijk voor alle voor opdrachtnemer uit de vertraging voortvloeiende schade.

// Artikel 12 // Oplevering van het werk //

12/1 Het werk wordt als opgeleverd beschouwd in de volgende gevallen:
a/ als opdrachtgever het werk heeft goedgekeurd;
b/ als het werk door opdrachtgever in gebruik is genomen. Neemt opdrachtgever een deel van het werk in gebruik dan wordt dat gedeelte als opgeleverd beschouwd;
c/ als opdrachtnemer schriftelijk aan opdracht gever heeft meegedeeld dat het werk is voltooid en op drachtgever niet binnen 14 dagen na de mededeling schriftelijk kenbaar heeft gemaakt of het werk al dan niet is goed gekeurd;
d/ als opdrachtgever het werk niet goedkeurt op grond van kleine gebreken of ontbrekende onderdelen die binnen 30 dagen kunnen worden hersteld of nageleverd en die inge-bruikname van het werk niet in de weg staan.

12/2 Keurt opdrachtgever het werk niet goed dan is hij verplicht dit onder opgave van redenen schriftelijk kenbaar te maken aan opdrachtnemer. Opdrachtgever dient opdrachtnemer in de gelegenheid te stellen het werk alsnog op te leveren.

12/3 Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor aanspraken van derden voor schade aan niet opgeleverde delen van het werk veroorzaakt door het gebruik van reeds opgeleverde delen van het werk.

// Artikel 13 // Aansprakelijkheid //

13/1 In geval van een toerekenbare tekortkoming is opdrachtne-mer gehouden zijn contractuele verplichtingen alsnog na te komen.

13/2 De verplichting tot schadevergoeding van opdrachtnemer op grond van welke wettelijke grondslag ook, is beperkt tot die schade waartegen opdrachtnemer uit hoofde van een door of ten behoeve van hem gesloten verzekering verzekerd is, maar is nooit hoger dan het bedrag dat in het betreffende ge-val door deze verzekering wordt uitbetaald.

13/3 Als opdrachtnemer om welke reden dan ook geen beroep toekomt op de beperking van lid 2 van dit artikel, is de ver-plichting tot schadevergoeding beperkt tot maximaal 15 % van de totale opdrachtsom (exclusief btw). Als de overeenkomst bestaat uit onderdelen of deelleveringen, is de verplichting tot schadevergoeding beperkt tot maximaal 15 % (exclusief btw) van de opdrachtsom van dat onderdeel of die deellevering.

13/4 Niet voor vergoeding in aanmerking komt:
a/ gevolgschade. Onder gevolgschade wordt onder meer verstaan stagnatieschade, productieverlies, gederfde winst, transportkosten en reis- en verblijfkosten. Op-drachtgever kan zich inden mogelijk tegen deze schade verzekeren;
b/ opzichtschade. Onder opzichtschade wordt onder andere verstaan schade die door of tijdens de uitvoering van het werk wordt toegebracht aan zaken waaraan wordt gewerkt of aan zaken die zich bevinden in de nabijheid van de plaats waar wordt gewerkt. Opdrachtgever kan zich des-gewenst tegen deze schade verzekeren;
c/ schade veroorzaakt door opzet of bewuste roekeloosheid van hulppersonen of niet leidinggevende ondergeschikten van opdrachtnemer.

13/5 Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade aan door of namens opdrachtgever aangeleverd materiaal als gevolg van een niet deugdelijk uitgevoerde bewerking.

13/6 Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor alle aanspraken van derden wegens productaansprakelijkheid als gevolg van een gebrek in een product dat door opdrachtgever aan een derde is geleverd en dat (mede) bestond uit door opdracht-nemer geleverde producten en/of materialen. Opdrachtgever is gehouden alle voor opdrachtnemer in dit verband geleden schade waaronder de (volledige) kosten van verweer te ver-goeden.

// Artikel 14 // Garantie en overige aanspraken //

14/1 Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen staat opdracht-nemer voor een periode van zes maanden na (op)levering in voor de goede uitvoering van de overeengekomen prestatie. Als een afwijkende garantietermijn is overeengekomen, zijn de overige leden van dit artikel eveneens van toepassing.

14/2 Als de overeengekomen prestatie niet deugdelijk is geweest, zal opdrachtnemer de keuze maken of hij deze alsnog deug-delijk uitvoert of opdrachtgever crediteert voor een evenredig deel van de factuur. Kiest opdrachtnemer voor het alsnog deugdelijk uitvoeren van de prestatie, bepaalt hij zelf de wijze en het tijdstip van uitvoering. Bestond de overeengekomen prestatie (mede) uit het bewerken van door opdrachtgever aangeleverd materiaal, dan dient opdrachtgever voor eigen rekening en risico nieuw materiaal aan te leveren.

14/3 Onderdelen of materialen die door opdrachtnemer worden hersteld of vervangen, moeten door opdrachtgever aan hem worden toegezonden.

14/4 Voor rekening van opdrachtgever komen:
a/ alle transport- of verzendkosten;
b/ kosten voor demontage en montage;
c/ reis- en verblijfkosten.

14/5 Opdrachtgever moet opdrachtnemer in alle gevallen de gele-genheid bieden een eventueel gebrek te herstellen of de be-werking opnieuw uit te voeren.

14/6 Opdrachtgever kan alleen een beroep doen op garantie na-dat hij aan al zijn verplichtingen ten opzichte van opdracht-nemer heeft voldaan.

14/7 a/ Geen garantie wordt gegeven als gebreken het gevolg zijn van:
- normale slijtage;
- onoordeelkundig gebruik;
- niet of onjuist uitgevoerd onderhoud;
- installatie, montage, wijziging of reparatie door op-drachtgever of door derden;
- gebreken aan of ongeschiktheid van zaken afkomstig van, of voorgeschreven door opdrachtgever;
- gebreken aan of ongeschiktheid van door opdrachtge-ver gebruikte materialen of hulpmiddelen.

b/ Geen garantie wordt gegeven op:
- geleverde zaken die niet nieuw waren op het moment van levering;
- het keuren en repareren van zaken van opdrachtgever;
- onderdelen waarvoor fabrieksgarantie is verleend.

14/8 Het bepaalde in de leden 2 t/m 7 van dit artikel is van over-eenkomstige toepassing bij eventuele aanspraken van op-drachtgever op grond van wanprestatie, non-conformiteit of welke andere grondslag dan ook.

14/9 Opdrachtgever kan rechten uit hoofde van dit artikel niet overdragen.

// Artikel 15 // Klachtplicht //

15/1 Opdrachtgever kan op een gebrek in de prestatie geen be-roep meer doen, als hij hierover niet binnen veertien dagen nadat hij het gebrek heeft ontdekt of redelijkerwijs had beho-ren te ontdekken schriftelijk bij opdrachtnemer heeft ge-klaagd.

15/2 Opdrachtgever moet klachten over de hoogte van het fac-tuurbedrag, op straffe van verval van alle rechten, binnen de betalingstermijn schriftelijk bij opdrachtnemer hebben inge-diend. Als de betalingstermijn langer is dan dertig dagen, moet opdrachtgever uiterlijk binnen dertig dagen na factuur-datum schriftelijk hebben geklaagd.

// Artikel 16 // Niet afgenomen zaken //

16/1 Opdrachtgever is verplicht na afloop van de levertijd en/of uitvoeringsperiode de zaak of zaken die onderwerp zijn van de overeenkomst op de overeengekomen plaats af te nemen.

16/2 Opdrachtgever dient alle medewerking te verlenen die rede-lijkerwijs van hem kan worden verwacht teneinde opdracht-nemer tot aflevering in staat te stellen.

16/3 Niet afgenomen zaken worden voor rekening en risico van opdrachtgever opgeslagen.

16/4 Bij overtreding van het bepaalde uit de leden 1 en/of 2 van dit artikel is opdrachtgever aan opdrachtnemer een boete ver-schuldigd van €250,- per dag met een maximum van €25 000,-. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.

// Artikel 17 // Betaling //

17/1 Betaling wordt gedaan op de plaats van vestiging van op-drachtnemer of op een door opdrachtnemer aan te wijzen re-kening.

17/2 Tenzij anders overeengekomen vindt betaling als volgt plaats:
a/ bij balieverkoop contant;
b/ bij termijnbetaling:
- 40 % van de totale prijs bij opdracht;
- 50 % van de totale prijs na aanvoer van het materiaal of als de levering van materiaal niet in de opdracht is be-grepen na aanvang van de werkzaamheden;
- 10 % van de totale prijs bij oplevering;

c/ in alle overige gevallen binnen dertig dagen na factuurda-tum.

17/3 Als opdrachtgever zijn betalingsverplichting niet nakomt is hij verplicht om, in plaats van betaling van de overeengekomen geldsom, te voldoen aan een verzoek van opdrachtnemer om inbetalinggeving.

17/4 Het recht van opdrachtgever om zijn vorderingen op op-drachtnemer te verrekenen of om op te schorten is uitgeslo-ten, tenzij er sprake is van faillissement van opdrachtnemer of de wettelijke schuldsanering op opdrachtnemer van toe-passing is.

17/5 Ongeacht of opdrachtnemer de overeengekomen prestatie volledig heeft uitgevoerd, is alles wat opdrachtgever uit hoof-de van de overeenkomst aan hem verschuldigd is of zal zijn onmiddellijk opeisbaar als:
a/ een betalingstermijn is overschreden;
b/ het faillissement of de surseance van betaling van op-drachtgever is aangevraagd;
c/ beslag op zaken of vorderingen van opdrachtgever wordt gelegd;
d/ opdrachtgever (vennootschap) wordt ontbonden of geli-quideerd;
e/ opdrachtgever (natuurlijk persoon) het verzoek doet te worden toegelaten tot de wettelijke schuldsanering, onder curatele wordt gesteld of is overleden.

17/6 Wanneer betaling niet heeft plaatsgevonden binnen de over-eengekomen betalingstermijn, is opdrachtgever direct rente aan opdrachtnemer verschuldigd. De rente bedraagt 12 % per jaar, maar is gelijk aan de wettelijke rente als deze hoger is. Bij de renteberekening wordt een gedeelte van de maand gezien als een volle maand.

17/7 Opdrachtnemer is bevoegd zijn schulden aan opdrachtgever te verrekenen met vorderingen van aan opdrachtnemer geli-eerde ondernemingen op opdrachtgever. Daarnaast is op-drachtnemer bevoegd zijn vorderingen op opdrachtgever te verrekenen met schulden van aan opdrachtnemer gelieerde ondernemingen aan opdrachtgever. Verder is opdrachtnemer bevoegd zijn schulden aan opdrachtgever te verrekenen met vorderingen op aan opdrachtgever gelieerde ondernemingen. Onder gelieerde ondernemingen worden de onderne-mingen die tot dezelfde groep, in de zin van artikel 2:24b BW, beho-ren, en een deelneming in de zin van artikel 2:24c BW ver-staan.

17/8 Indien betaling niet heeft plaatsgevonden binnen de over-eengekomen betalingstermijn is opdrachtgever aan op-drachtnemer alle buitengerechtelijke kosten verschuldigd met een minimum van €75,-. Deze kosten worden berekend op basis van de volgende ta-bel (hoofdsom incl. rente):

- over de eerste €3 000,-	15 %;
- over het meerdere tot €6 000,-	10 %;
- over het meerdere tot €15 000,	8 %;
- over het meerdere tot €60 000,-	5 %;
- over het meerdere vanaf €60 000,-	3 %.

De werkelijk gemaakte buitengerechtelijke kosten zijn ver-schuldigd, als deze hoger zijn dan uit bovenstaande bereke-ning volgt.

17/9 Als opdrachtnemer in een gerechtelijke procedure in het ge-lijk wordt gesteld, komen alle kosten die hij in verband met deze procedure heeft gemaakt voor rekening van opdracht-gever.

// Artikel 18 // Zekerheden //

18/1 Ongeacht de overeengekomen betalingscondities is op-drachtgever verplicht op eerste verzoek van opdrachtnemer een naar diens oordeel voldoende zekerheid voor betaling te verstrekken. Als opdrachtgever hier niet binnen de gestelde termijn aan voldoet, raakt hij direct in verzuim. Opdrachtne-mer heeft in dat geval het recht de overeenkomst te ontbin-den en zijn schade op opdrachtgever te verhalen.

18/2 Opdrachtnemer blijft eigenaar van geleverde zaken zolang opdrachtgever:
a/ tekortschiet of tekort zal schieten in de nakoming van zijn verplichtingen uit deze of andere overeenkomsten;
b/ vorderingen die voortvloeien uit het niet nakomen van bo-vengenoemde overeenkomsten, zoals schade, boete, ren-te en kosten, niet heeft voldaan.

18/3 Zolang er op geleverde zaken een eigendomsvoorbehoud rust, mag opdrachtgever deze buiten zijn normale bedrijfsuit-oefening niet bezwaren of vervreemden.

18/4 Nadat opdrachtnemer zijn eigendomsvoorbehoud heeft inge-roepen, mag hij de geleverde zaken terughalen. Opdrachtge-ver zal daartoe alle medewerking verlenen.

18/5 Opdrachtnemer heeft op alle zaken die hij uit welke hoofde ook onder zich heeft of zal krijgen en voor alle vorderingen die hij op opdrachtgever heeft of mocht krijgen ten opzichte van een ieder die daarvan afgifte verlangt een pandrecht en een retentierecht.

18/6 Als opdrachtgever, nadat de zaken conform de overeen-komst door opdrachtnemer aan hem zijn geleverd, aan zijn verplichtingen heeft voldaan, herleeft het eigendomsvoorbe-houd ten aanzien van deze zaken als opdrachtgever zijn ver-plichtingen uit een later gesloten overeenkomst niet nakomt.

// Artikel 19 // Beëindiging van de overeenkomst

Als opdrachtgever de overeenkomst wil beëindigen zonder dat er sprake is van een tekortkoming van opdrachtnemer en op-drachtnemer hiermee instemt, wordt de overeenkomst met we-derzijds goedvinden beëindigd. Opdrachtnemer heeft in dat ge-val recht op vergoeding van alle vermogensschade zoals gele-den verlies, gederfde winst en gemaakte kosten.

// Artikel 20 // Toepasselijk recht en bevoegde rechter

20/1 Het Nederlands recht is van toepassing.

20/2 Het Weens koopverdrag (C.I.S.G.) is niet van toepassing, evenmin als enige andere internationale regeling waarvan uitsluiting is toegestaan.

20/3 Alleen de Nederlandse burgerlijke rechter die bevoegd is in de vestigingsplaats van opdrachtnemer neemt kennis van geschillen, tenzij dit in strijd is met het dwingend recht. Opdrachtnemer mag van deze bevoegdheidsregel afwijken en de wettelijke bevoegd-heidsregels hanteren.